

Instrucció núm. 2/2003, sobre suspensió i revocació dels permisos de sortida a interns detinguts durant el permís o per trencament de condemna

Malauradament no resulta estrany al funcionament de la gestió ordinària de l'activitat penitenciària, que els centres penitenciaris s'assabentin que interns que estan gaudint de permisos de sortida, han estat detinguts per les forces i cossos de seguretat de l'Estat per la presumpta comissió de nous fets constitutius de delictes o falta penal durant el gaudiment del permís, o que no estan complint les condicions i controls establerts en les resolucions per les quals s'aproven els permisos de sortida.

Arran d'aquest fet, la metodologia emprada per gestionar el reingrés de l'intern al centre penitenciar ha estat tan diversa com els operadors jurídics que hi intervenen, i s'han donat diversos casos en què si el jutjat d'instrucció a disposició del qual està l'intern detingut no ordena el seu ingrés a la presó, amb una nova responsabilitat preventiva, el subjecte no torna a l'establiment penitenciar quan ha conclòs el permís que gaudia.

Aquesta Instrucció neix, doncs, amb la vocació de proporcionar als centres penitenciaris de Catalunya una eina útil, un instrument de treball posat al servei de la unificació de criteris, que recull tant l'experiència ordinària dels diferents centres penitenciaris com les consultes que en aquesta matèria s'han anat plantejant al llarg del temps.

Pel que fa a la naturalesa de les relacions jurídiques que amb motiu de l'internament en un centre penitenciar s'estableixen entre l'Administració penitenciària i les persones que hi són recloses, no es pot posar en dubte, malgrat la indeterminació del concepte de relació especial de subjecció, que aquest internament origina, segons ha declarat reiteradament el Tribunal Constitucional en diverses resolucions (per totes, SSTC 74/1985, fonament jurídic 2n, 175/2000 i 140/2002), una relació jurídica d'aquesta naturalesa, cosa que es desprèn de l'article 25.2 de la CE. L'intern com ja s'assenyalava en la STC 2/1987, s'integra en una institució preexistent que projecta la seva autoritat sobre qui, al marge de la condició comuna de ciutadans i com a conseqüència de la modificació de l'*status libertatis*, adquireixen l'estatus específic d'individus subjectes a un poder públic que no és el que generalment, existeix sobre els ciutadans lliures (fonament jurídic 2n). Aquesta relació de subjecció especial, que en tot cas ha de ser entesa en un sentit reductiu compatible amb el valor preferent dels drets fonamentals (STC 120/1990, fonament jurídic 6e, i 137/1990, fonament jurídic 4t), origina un entramat de drets i deures recíprocs entre l'Administració penitenciària i el reclus.

D'aquest entramat destaca, pel que ara interessa, l'obligació essencial de la institució penitenciària i que constitueix també una de les seves finalitats primordials, de retenció, custòdia i reinserció social dels interns, de conformitat amb el que disposa l'article 1 de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària (LOGP); i el deure correlatiu de l'intern d'acatar i observar les normes de règim interior reguladores de la vida de l'establiment, i el de romandre en l'establiment per complir les condemnes que se li hagin imposat fins al moment de ser alliberat (article 4 de la LOGP).

D'aquesta manera la mateixa Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, i el Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciarí articulen els dispositius necessaris per fer possible el dret subjectiu dels interns a gaudir de permisos de sortida; però també regulen les causes en què s'ha de procedir a la suspensió i revocació dels permisos de sortida.

En aquest darrer aspecte incideix específicament l'article 157 del Reglament penitenciarí, el qual estableix que la direcció del centre pot suspendre motivadament i amb caràcter provisional el permís, i s'ha d'assabentar l'autoritat administrativa o judicial competent de la suspensió, perquè resolgui el que sigui procedent, quan abans d'iniciar-se el gaudiment d'un permís ordinari o extraordinari es produeixin fets que modifiquen les circumstàncies que en van propiciar la concessió, o si l'intern aprofita el gaudiment de qualsevol classe de permís per escapar-se o comet un nou delictes durant el permís, quedarà sense efecte el permís que gaudia, sens perjudici de les conseqüències que es puguin derivar de la seva conducta en l'ordre penal i penitenciarí i que les circumstàncies esmentades hagin de ser valorades negativament per l'equip tècnic per a la concessió de futurs permisos ordinaris.

Aquest precepte, necessàriament, s'ha de coonestar amb el que disposen els articles 490 a 501 de la Llei d'enjudiciament criminal, ja que solament des d'una perspectiva unitària o globalitzadora del nostre ordenament jurídic, adquireixen eficàcia les eines jurídiques que l'estat de dret ha establert per lluitar contra els possibles fracassos en matèria dels permisos penitenciaris.

Així doncs, davant la notícia de la detenció policial d'un intern per la presumpta comissió d'un nou delictes durant el gaudiment de qualsevol classe de permís, la direcció del centre penitenciarí on estigués complint la condemna o condemnes que tingués imposades, haurà de suspendre motivadament amb caràcter provisional el permís que gaudia, i demanar la col·laboració del jutjat d'instrucció a disposició del qual es troba detingut, per si no acordés la mesura cautelar de presó preventiva, per tal que disposi de conformitat amb el que estableix l'article 500 de la Llei d'enjudiciament criminal, que sigui remès a l'establiment on el penat estigués complint condemna.

Aquesta comunicació al jutjat al qual es va lliurar el detingut o que hagi acordat la seva detenció, es farà per escrit i mitjançant la utilització del fax, per a la qual cosa es podrà utilitzar el model que s'acompanya com a Annex I a aquesta Instrucció.

Un cop reingressat l'intern a l'establiment penitenciarí en què estigués destinat, es valoraran per la Junta de Tractament les circumstàncies que van motivar la detenció del penat durant el gaudiment del permís i l'informe d'aquest òrgan col·legiat serà remès a l'autoritat judicial o administrativa competent, perquè resolgui el que sigui procedent en relació amb la suspensió provisional del permís acordada per la direcció del centre penitenciarí.

Similar procediment se seguirà en els casos en què la direcció del centre s'assabenti que l'intern no està complint les condicions i els controls que s'haguessin establert en la resolució administrativa o judicial en què s'autoritzava el permís de sortida. En

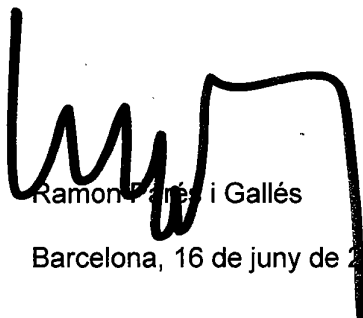

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia i Interior
**Secretaria de Serveis Penitenciaris,
Rehabilitació i Justícia Juvenil**

aquest cas es demanarà la col·laboració de la Policia de la Generalitat –Mossos d'Esquadra o, si escau, dels altres cossos i forces de seguretat de l'Estat, per tal que donin compliment a la Resolució administrativa de suspensió provisional del permís i traslladin l'intern a l'establiment penitenciar en què estigués complint condemna; a aquests efectes s'adjunta com a Annex II un model de comunicació a la Policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra.

Finalment, en el cas que les direccions dels centres penitenciaris s'assabentin de la detenció d'un intern amb motiu de les causes 3, 4, 5 i 7 de l'article 490 de la Llei d'enjudiciament criminal, totes elles relatives al trencament de condemna al què fa referència l'article 468 i següents del Codi penal, es comunicarà aquesta circumstància, per fax, al jutjat al qual va ser lliurat el detingut o que hagi acordat la seva detenció per tal que disposi, de conformitat amb el que estableix l'article 500 de la Llei d'enjudiciament criminal, que el detingut sigui remès a l'establiment penitenciar on estigués complint la condemna o mesura cautelar que tingués imposada, amb aquesta finalitat es podrà utilitzar el model que s'acompanya com a Annex III a aquesta Instrucció.

El secretari sectorial

Ramon Parés i Gallés

Barcelona, 16 de juny de 2003

II-Im. Sr. Magistrat Jutge
Jutjat d'Instrucció núm. d

Sol·licitud de retorn al centre per la presumpta comissió d'un delictes

Cognoms i nom de l'/la intern/a

Aquest centre penitenciari ha estat assabentat de la detenció per part dels cossos i forces de seguretat de l'Estat de la persona esmentada, per la presumpta comissió d'un nou fet delictiu.

Aquesta persona està internada en aquest centre penitenciari per al compliment de les executòries que a continuació s'especifiquen.

Executòries

Igualment, us hem d'informar que en el moment de la seva detenció gaudia d'un permís de sortida d'acord amb el que disposen els articles 47 i 48 de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària i 154 a 162 del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciari.

El fet que hagi estat detingut per la presumpta comissió d'un fet que podria ser constitutiu de delictes penal durant el gaudiment d'un permís de sortida, ens obliga, de conformitat amb el que disposa l'article 157 del Reglament penitenciari, a suspendre provisionalment el permís que gaudia i a demanar-vos que si no acordeu la presó provisional en aquesta nova causa, disposeu que sigui remès a aquest centre penitenciari d'acord amb el que disposa l'article 500 de la Llei d'enjudiciament criminal, per tal d'evitar un eventual trencament de condemna quan conclogui el permís i que les circumstàncies que van concurre en aquesta nova detenció siguin valorades per l'Equip Tècnic d'aquest centre a l'efecte de poder informar l'autoritat judicial o administrativa que va concedir el permís perquè resolgui el que sigui procedent en relació amb el permís que gaudia en el moment de la seva detenció.

Vist i plau
El/la director/a

Data

Annex 1

Mossos d'Esquadra
Unitat de Suport Penitenciari

Sol·licitud de reingrés per incompliment de les condicions establertes en el gaudiment del permís

Cognoms i nom de l'/la intern/a

Lloc on fixa la seva residència

La persona esmentada està internada en aquest centre penitenciari per al compliment de les executòries que a continuació s'especifiquen.

Executòries

Igualment, us hem d'informar que està gaudint d'un permís de sortida amb condicions i controls de conformitat amb el que disposen els articles 47 i 48 de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària i 154 a 162 del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciari; i que segons les nostres dades va fixar la seva residència al lloc que s'ha esmentat.

Aquesta Direcció ha estat informada que aquesta persona no està observant les condicions i controls establerts en la Resolució administrativa o judicial per la qual se li va aprovar el permís de sortida, la qual cosa ens obliga, d'acord amb el que disposa l'article 157 del Reglament penitenciari, a suspendre provisionalment el permís que gaudia i a demanar-vos que establiu el dispositiu que sigui necessari per tal que sigui remès a aquest centre penitenciari, per tal d'evitar un eventual trencament de condemna o la comissió d'un nou fet delictiu; i que les circumstàncies que han concorregut en la inobservança de les regles de conducta i controls establerts per al gaudiment del permís puguin ser valorades per l'Equip Tècnic d'aquest centre a l'efecte de poder informar l'autoritat judicial o administrativa que va concedir el permís perquè resolgui el que sigui procedent.

Amb aquesta finalitat, podeu ingressar-lo al centre penitenciari més proper a la vostra demarcació territorial, per a la seva posterior conducció a aquest establiment penitenciari.

Vist i plau
El/la director/a

Data

Annex 2

Il·lm. Sr. Magistrat Jutge
Jutjat d'Instrucció núm. d

Sol·licitud de reingrés per trencament de condemna

Cognoms i nom de l'/la intern/a

Data de finalització del permís de sortida

Aquest centre penitenciari ha estat assabentat de la detenció per part dels cossos i forces de seguretat de l'Estat de la persona esmentada.

Aquesta persona està internada en aquest centre penitenciari per al compliment de les executòries que a continuació s'especifiquen.

Executòries

Igualment, us hem d'informar que no va tornar a aquest establiment penitenciari el dia en el qual havia finalitzat un permís de sortida que li havia estat atorgat de conformitat amb el que disposen els articles 47 i 48 de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària i 154 a 162 del Reial decret 190/1996, de 9 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament penitenciari.

Aquell trencament de condemna va estar oportunament notificat a la jurisdicció penal de la demarcació d'aquest centre penitenciari.

És per això que us demanem que d'acord amb el que preveuen els articles 490, 492 i 500 de la Llei d'enjudiciament criminal que disposeu que sigui remès a aquest centre penitenciari per continuar amb el compliment de la seva condemna.

Amb aquesta finalitat, la força o cos de seguretat de l'Estat que l'hagi detingut pot ingressar-lo en el centre penitenciari més proper a la vostra demarcació territorial, per a la seva posterior conducció a aquest establiment penitenciari.

Vist i plau

El/la director/a

Data

Annex 3